

NOTAT: Rammer for pædagogisk tilsyn

27. november 2019

1. Lovgrundlag

Efter dagtilbudslovens § 5 og § 78 stk. 2 er kommunalbestyrelsen forpligtet til at føre tilsyn med dagtilbuddene. Tilsynsforpligtelsen gælder alle former for dagtilbud i kommunen – kommunale, selvejende og private dagtilbud, samt dagplejen og private pasningsordninger. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.¹

2. Rammer for det pædagogiske tilsyn

Formålet med tilsynet er dels at sikre, at det enkelte dagtilbud overholder gældende lovgivning og dels at vejlede og rådgive på den pædagogiske praksis set i et udviklingsperspektiv.

Overholdelse af regler og retningslinjer, samt tilsynsbesøg og den løbende dialog med dagtilbuddet danner til sammen grundlag for at vurdere, hvorvidt og hvordan dagtilbuddene lever op til bestemmelserne i dagtilbudsloven. For de kommunale og selvejende dagtilbud gælder endvidere, at der ses efter hvorvidt kommunens politikker og rammer efterleves.

3. Tre typer tilsyn for dagtilbud 0-6 år

Der er tre typer tilsyn i Roskilde Kommune, det ordinære, det løbende og det skærpede tilsyn. De tre typer tilsyn bygger på en understøttende og åben dialog og er beskrevet i de følgende afsnit. Først for kommunale, selvejende, private og puljeinstitutioner. Dernæst i et selvstændigt afsnit for dagplejen og de private pasningsordninger.

---

¹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=210015#id05d0e9bf-cd08-480e-ace5-9dc4a9d9d5c1>

Det ordinære tilsyn

Det ordinære tilsyn finder sted hvert andet år og med opfølgende tilsyn det efterfølgende år. Det ordinære tilsyn er tilrettelagt som en kombination af følgende elementer:

- Spørgeskema vedr. opfyldelse af lovgivning, retningslinjer for sikkerhed mv. Spørgeskemaet skal besvares én gang årligt af alle pædagogiske ledere eller institutionsledere.
- Tilsynsbesøg med observationer af dagtilbuddets pædagogiske praksis.
Tilsynsbesøget er uanmeldt, og dets varighed afhænger af dagtilbuddets størrelse, antallet af matrikler og det konkrete behov. Observatøren disponerer tiden og kan vælge at følge en bestemt børnegruppe og medarbejdere eller at følge bestemte aktiviteter flere steder i dagtilbuddet.
- Tilsynsmøde med dialog på baggrund af tilsynsbesøget.
Efter tilsynsbesøget afholdes et tilsynsmøde, hvor observationerne drøftes. Formålet er bl.a. at støtte den pædagogiske udvikling og herunder skabe refleksion over den pædagogiske praksis. Det er den pædagogiske konsulents opgave at anerkende såvel som udfordre dagtilbuddets refleksioner over den samlede børnegruppes muligheder for trivsel, læring, udvikling og dannelse. I de kommunale dagtilbud deltager den pædagogiske konsulent, områdeleder, pædagogisk leder og en medarbejderrepræsentant i tilsynsmødet. I selvejende, private og puljeinstitutioner foreslås det, at institutionens leder, en medarbejderrepræsentant samt én eller flere repræsentanter fra bestyrelsen deltager i tilsynsmødet.
- Tilsynsdokument med tilhørende handleplan.
På baggrund af tilsynsmødet udarbejdes et tilsynsdokument, der indeholder opsummerende anbefalinger. På baggrund af de anbefalinger udarbejder dagtilbuddet derefter en handleplan, der følges op på ved det opfølgende tilsyn året efter.

Opfølgende tilsyn

Hvert andet år gennemføres et opfølgende tilsyn i form af et opfølgende tilsynsmøde med deltagelse af pædagogisk leder eller institutionsleder, områdeleder og pædagogisk konsulent, samt en medarbejderrepræsentant. Formålet er en dialog, hvor der følges op på dagtilbuddets handleplan, og eventuelle justeringer drøftes. Den pædagogiske konsulent foretager et uanmeldt tilsynsbesøg med observationer i dagtilbuddet forud for det opfølgende tilsynsmøde.

Offentliggørelse

I de kommunale og selvejende dagtilbud skal den pædagogiske leder/ institutionslederen offentliggøre tilsynsdokumentet for det ordinære og det opfølgende tilsyn på dagtilbuddets hjemmeside. For private- og puljeinstitutioner offentliggør Roskilde Kommune tilsynsdokumenterne på kommunens hjemmeside. Tilsynsdokumentet offentliggøres senest 30 dage efter, at tilsynsmødet er afholdt.

Inddragelse af bestyrelse og forældre

I tilsynet lægges der vægt på at inddrage bestyrelsens og forældrenes perspektiver. Tilsynet forudsætter derfor en dialog mellem dagtilbuddet, forældre generelt, forældrekontaktudvalg (for de kommunale tilbud) og bestyrelserne om dagligdagen i dagtilbuddet samt det pædagogiske indhold og metoder i dagtilbuddets arbejde.

For de kommunale dagtilbud gælder, at områdelederen er ansvarlig for at drøfte tilbagemeldingerne fra tilsyn i de enkelte dagtilbud i området med områdebestyrelsen. For selvejende, private og puljeinstitutioner opfordrer forvaltningen til, at tilbagemeldingerne fra tilsynsmødet drøftes på førstkommende bestyrelsesmøde.

Påbud

Hvis der er forhold i dagtilbuddet, der skal rettes op på straks, kan den pædagogiske konsulent ved tilsynet udstede et påbud. Disse forhold kan f.eks. være af pædagogisk såvel som sikkerhedsmæssig art. I tilfælde af påbud skal dagtilbuddet senest en uge efter påbuddet sende en redegørelse til forvaltningen for, hvordan der rettes op på forholdene. Den pædagogiske konsulent vil derefter ved et uanmeldt besøg i dagtilbuddet følge op på, om der er handlet tilfredsstillende på påbuddet.

Det differentierede tilsyn i kommunale dagtilbud

For at sikre at ressourcerne anvendes mest fordelagtigt tages der i Roskilde Kommune afsæt i en differentieret tilsynsmodel for de ordinære tilsyn i de kommunale dagtilbud. Med den differentierede model har den pædagogiske konsulent mulighed for at bruge de nødvendige ressourcer i de dagtilbud, der har særligt behov for at blive understøttet i den pædagogiske udvikling. Det betyder i praksis, at inddragelse af personale og forældre og opfølgning er den samme, mens hvem der udfører observationerne under tilsynsbesøget kan være forskellig fra dagtilbud til dagtilbud. Således kan observationerne udføres af enten en pædagogisk konsulent fra forvaltningen, af områdeleder eller af en pædagogisk lederkollega. Beslutningen om fordelingen af de forskellige observatører i hvert område

træffes på baggrund af en dialog baseret på såvel kvalitativ som kvantitativ viden om det enkelte dagtilbud.

Den pædagogiske konsulent deltager i det efterfølgende tilsynsmøde i alle dagtilbud, uanset hvem der har været observatør. Dette for at understøtte dialogen og for at vurdere, hvorvidt og hvordan bestemmelserne i dagtilbudsloven samt kommunens politikker og rammer for dagtilbuddene indfries og overholdes i det enkelte dagtilbud.

Medarbejderne inddrages i en dialog om tilsynet og særligt i forhold til, hvilke fokusområder det enkelte dagtilbud skal arbejde med på baggrund af tilsynet. Eksempler på denne dialog kan være drøftelse og sparring med dagtilbuddets ledelse, oplæg på personalemøder samt sparring om procesledelse med personalegrupper.

Det løbende tilsyn

Det løbende tilsyn udføres hver dag af de ledere og medarbejdere, der har deres gang i dagtilbuddet. Det kan være områdelederen, den pædagogiske leder eller institutionslederen, det pædagogiske personale, en sprogpædagog, en sundhedsplejerske, medarbejdere fra PPR, den pædagogiske konsulent m.fl. Det betyder, at alle, der oplever, at dagtilbuddet ikke sikrer gode rammer for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, har et ansvar for at formidle det direkte videre til enten den pædagogiske leder/institutionslederen, områdelederen, den pædagogiske konsulent eller dagtilbudschefen.

Det skærpede tilsyn

Skærpet tilsyn udstedes, når der er en bekymring i form af én eller flere problemstillinger, samtidig med, at der er en forventning om, at dagtilbuddet kan rette op på den pædagogiske kvalitet. Det skærpede tilsyn er en foranstaltning, der iværksættes efter beslutning af dagtilbudschefen. Beslutningen træffes på baggrund af en konkret og tungtvejende årsag som for eksempel:

Hvis der på baggrund af henvendelser og klager fra f.eks. brugere, borgere eller medarbejdere opstår mistanke om svigt i dagtilbuddets drift og/eller ledelse og/eller bekymring for kvaliteten i det enkelte dagtilbud, herunder for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvis iagttagelser og påbud fra tilsyn fører til en samlet vurdering fra den pædagogiske konsulent af, at dagtilbuddet ikke efterlever gældende lovgivning og kommunens politikker og rammer, og/eller at den pædagogiske kvalitet ikke understøtter børnenes udvikling.

Den pædagogiske konsulents opgave er at afdække problemstillingen så grundigt som muligt, for derefter at vurdere forskellige løsningsmuligheder sammen med pædagogisk leder og områdeleder eller institutionsleder. Den pædagogiske leder eller institutionslederen skal på den baggrund fremlægge en handleplan for, hvordan der rettes op på de problemstillinger, der har udløst det skærpede tilsyn. Efter en konkret vurdering kan dagtilbudschefen pålægge dagtilbuddet en bestemt løsning.

Skærpet tilsyn er en kombination af kontrol og udvikling og sker i en dialog med dagtilbuddet. Tilsynet kan indebære anmeldte og uanmeldte besøg i dagtilbuddet i en afgrænset periode.

I de kommunale dagtilbud har områdelederen pligt til at informere områdebestyrelsen, samt forældrekontaktudvalget i det dagtilbud, der er under skærpet tilsyn. I selvejende, private- og puljeinstitutioner informerer og inddrage forvaltningen institutionens bestyrelse. Det vil fremgå af Roskilde Kommunes hjemmeside, hvis et dagtilbud er under skærpet tilsyn.

Tilsyn i dagplejen og private pasningsordninger

I dagplejen og de private pasningsordninger føres der på lige fod med øvrige dagtilbud tilsyn med indholdet af tilbuddene efter bestemmelserne i dagtilbudsloven, samt kommunens politikker og rammer (jf. afsnit 2). Ligesom det løbende tilsyn og det skærpede tilsyn også gælder (jf. afsnit 3.2. og afsnit 3.3.). Det fremgår af lovgivningen, at rammer for tilsynet med den kommunale dagpleje skal ligge til grund for tilsynet med de private pasningsordninger.

I Roskilde Kommune er tilsynet i dagplejen og i private pasningsordninger delegeret til lederen af dagplejen. Tilsynet hos den enkelte kommunale dagplejer og private børnepasser udføres af dagplejepædagoger. Tilsynet kan være enten anmeldt eller uanmeldt og udføres to gange årligt.

Ved tilsynet gennemgås de fysiske rammer og det faglige indhold hos den enkelte dagplejer eller private børnepasser. Tilsynet er således både en kvalitetssikring af den nuværende praksis og en drøftelse af børnenes udviklingsmuligheder hos den enkelte dagplejer eller private børnepasser.

For de private pasningsordninger gives pædagogisk, sikkerhedsmæssig og sundhedsmæssig vejledning i forbindelse med tilsynene. Derudover skal tilsynet med de private pasningsordninger bl.a. tilse, at pasningen er tilrettelagt efter de krav, der følger af dagtilbudsloven og af den pasningsaftale, der er indgået mellem forældrene og den private pasningsordning, som kommunen har godkendt. Endelig skal tilsynet sikre, at hovedsproget er dansk, og at betegnelsen 'privat pasningsordning' indgår i den private pasningsordnings navn.

Offentliggørelse

I dagplejen gøres tilsynsdokumentet tilgængeligt hos den enkelte dagplejer i form af et opslag. For de private pasningsordninger gøres tilsynsdokumentet tilgængeligt i den private pasningsordning.

Inddragelse af bestyrelse og forældre i dagplejen

I dagplejen drøftes tilsyn på det generelle plan med forældrebestyrelsen.

Hos den enkelte dagplejer orienteres forældrene om den periode, hvor tilsynet finder sted (f.eks. at tilsynet finder sted i løbet af april måned).

4. Politisk drøftelse af dagtilbudsområdet

Dagtilbudslovens § 3a Stk. 5. beskriver, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at udviklingen på dagtilbudsområdet drøftes politisk mindst hvert andet år med udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og eventuelle prioriterede indsatser for området efter stk. 2 bidrager til, at dagtilbuddene kan opfylde de krav, der følger af lovens afsnit II.

Som en del af denne politiske drøftelse hvert andet år vil der indgå en sammenfatning af de pædagogiske tilsyn med fokus på udviklingen i dagtilbuddenes pædagogiske kvalitet samt evt. behov for nye indsatser.

5. Øvrige tilsyn på dagtilbudsområdet

Forskellige myndigheder har fastsat regler og retningslinjer for børns sundhed, sikkerhed og trivsel, mens de opholder sig i dagtilbud. Det følgende afsnit indeholder et overblik over forskellige øvrige typer tilsyn, som kan have betydning for den samlede tilrettelæggelse af arbejdet i dagtilbud.

Økonomisk tilsyn

Områdelederen og lederen af dagplejen har ansvar for at gennemføre ledelsestilsyn inden for den del af organisationen, som lederen har budgetansvar for. For de selvejende institutioner samt private- og puljeinstitutionerne gælder, at de af disse institutioner, der administrerer deres økonomi i kommunens økonomisystem, skal gennemføre ledelsestilsyn ligesom kommunens egne institutioner. De selvejende, private- og puljeinstitutioner, der ikke administrerer deres økonomi i kommunens økonomisystem, bliver der foretaget budgetopfølgning med fem gange årligt i samarbejde med kommunens centrale økonomiafdeling, hvilket er den samme opfølgning, der bliver foretaget ift. kommunens egne institutioner. Disse institutioner afleverer desuden et årligt revisorpåtegnet regnskab til kommunen.

Hygiejnetilsyn

Sundhedsplejen tilbyder én gang årligt hygiejnetilsyn i alle dagtilbud. Der udarbejdes efterfølgende en rapport i samarbejde med den pædagogiske leder/institutionslederen.

Legepladstilsyn

Det overordnede ansvar for legepladssikkerheden påhviler alene ejeren af legepladsen. I praksis betyder det for de kommunale og for de selvejende dagtilbud, at Ejendomsservice har det overordnede ansvar for sikkerheden. Dette indbefatter en månedlig inspektion udført af en legepladskontrollant. Hvert tredje år udføres legepladstilsyn af en legepladsinspektør, og der udarbejdes efterfølgende en rapport.

Lederen på ejendommen har det daglige ansvar for legepladssikkerheden herunder, at der udføres et dagligt morgeneftersyn af en ansat i dagtilbuddet.

I de private- og puljeinstitutioner betyder det, at inspektion og legepladstilsyn påhviler ejeren af legepladsen i den enkelte institution, og at lederen har det daglige ansvar for sikkerheden, herunder et dagligt morgeneftersyn.

Bygningstilsyn

Der foretages et bygningssyn i alle kommunale og selvejende dagtilbud minimum hvert andet år af Ejendomme i samarbejde med Ejendomsservice. Ud fra bygningssynet planlægges de vedligeholdelsesmæssige tiltag, der bør iværksættes. Dette sker med afsæt i Roskilde Kommunes Ejendomsstrategi. Roskilde Kommune fører ikke bygningstilsyn i privat- og puljeinstitutioner.

Arbejdsmiljøtilsyn

Arbejdstilsynet fører risikobaseret tilsyn med arbejdsmiljøet i alle kommunens kommunale og selvejende dagtilbud samt privat- og pulje institutioner. I dagtilbud uden anmærkninger føres tilsynet som udgangspunkt hvert tredje år

Brandtilsyn

Som hovedregel foretager den kommunale brandmyndighed et brandsyn i dagtilbuddene én gang årligt. Dette gælder ikke for dagplejere, der ikke er omfattet af beredskabslovgivningen. Det er den daglige leder af dagtilbuddet, der har ansvaret for, at gældende love og regler overholdes, og at eventuelle påbud bringes til orden.